

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

Cristian Cercel: Romania and the Quest for European Identity: Philo-Germanism without Germans. Routledge, 2019

Explorând reprezentările, în mare parte pozitive, asupra minorității germane în cadrul societății românești de după 1989, cartea pune în evidență faptul că motivele care stau la baza prestigiului german sunt strâns legate de eforturile României de a deveni stat european. Conform argumentării autorului, reprezentările germanilor au devenit o resursă simbolică atât pentru afirmarea cât și pentru interogarea identității europene a României. Astfel de reprezentări conectează apartenența europeană mult râvnită a României cu prezența germană, în timp ce absența germană este interpretată ca un semn de îndepărtare față de Europa. Prin investigarea acestui caz de autocolonizare la nivel discursiv, respectiv îmbrățișarea simbolică aparentă a minorității germane din România ca Celălalt, cartea constituie o abordare critică a discursurilor legate de europeanizarea postcomunistă a României, contribuind la o mai bună înțelegere a relațiilor Est-Vest în context european. Detalii despre această carte și modalități de a avea acces la ea le găsiți [aici](#).

Mirel Bănică: Bafta, Devla și Haramul. Studii despre cultura și religia romilor. Polirom, 2019

Există o literatură foarte bogată, ca număr de titluri și volume, cu și despre romi, despre prezența lor în cele mai variate domenii ale activității umane, dar foarte puține scrieri dedicate religiei și culturii religioase ale acestora. Practicile și credințele religioase ale romilor se diferențiază de cele ale populației majoritare printre care trăiesc: personalizate, fervente, mai puțin dogmatice, încărcate cu revendicări și markeri identitari, chiar și atunci când vine vorba de adeziuni masive la noile mișcări evanghelice, în special cultul pentecostal. Acest volum, rodul unei cercetări teoretice și de teren de aproape trei ani, își propune să răspundă unei nevoi de cunoaștere, atât din partea cercetătorilor, cât și a publicului larg pasionat de lumea romilor. Deși este vorba de o culegere de studii din domenii distincte (etnografie, imagologie, antropologie), rezultatul final aruncă o nouă lumină asupra permanenței și schimbărilor din domeniul religiei și culturii religioase ale acestei etnii pe cât de fascinante, pe atât de puțin cunoscute.

Péter Berta: Materializing Difference: Consumer Culture, Politics, and Ethnicity among Romanian Roma. University of Toronto Press, 2019

Bazându-se pe diferite teorii antropologice și sociologice, în special pe cele legate de cultura materială, consum, muzeologie, etnicitate și studii postsocialiste, autorul acestei cărți analizează practicile și ideologiile legate de pocalele și cămile făcute din argint vechi. Subcultura de consum formată în jurul acestor obiecte - definite ca bunuri de prestigiu de către romii gabori din România -, este una contemporană, de tip second-hand. Cartea scoate la iveală dinamicile interne ale relațiilor și interacțiunilor complexe între aceste obiecte și subiecții ce le utilizează (romii gabori) și investighează modul în care aceste relații și interacțiuni contribuie la construcția, materializarea, și reformularea identităților, granițelor și diferențelor la nivel social, economic și politic

Detalii despre această carte găsiți [aici](#).

Diana Dumitru: Vecini în vremuri de restriște. Stat, antisemitism și Holocaust în Basarabia și Transnistria. Polirom, 2019

Pe baza a numeroase documente de arhivă și mărturii orale, volumul oferă o nouă abordare a Holocaustului din Basarabia și Transnistria, mai puțin cunoscut decât cel din Polonia sau din țările baltice. Comparând implicarea civililor în jefuirea, denunțarea și uciderea evreilor locali sau deportați aici în urma atacului trupelor germane și române asupra Uniunii Sovietice în vara anului 1941, Diana Dumitru consideră că populația din

Transnistria ucraineană era mai dispusă să-i ajute pe evrei decât cea din Basarabia română. Sunt prezentate argumente și observații privind diversele aspecte ale comportamentului civililor față de evrei în timpul „Holocaustului tăcut” desfășurat între Prut și Bug, autoarea ajungând la concluzia că această atitudine a populației a fost modelată diferit de regimurile anterioare, în funcție de politicile statului și de climatul instituit de acesta.

▪ reviste, articole

Mihai Surdu: Why the “real” numbers on Roma are fictitious: Revisiting practices of ethnic quantification

Publicat în numărul curent al revistei *Ethnicities*, articolul examinează practicile administrative și științifice prin care categoria Țigan/Roma a fost construită istoric în regiunea Europei Centrale și de Sud-Est. Recensăminte, anchete de poliție, sondaje și estimări de experți au făcut categoria de "Roma" să apară ca fiind una obiectivă. Toate acestea au făcut astfel invizibile multiplele decizii tehnice și politice care au stat la baza interpretării acestei categorii. Articolul analizează tehnologiile care stau în spatele producției categoriei de "etnie", în special în cazul romilor: instrucțiuni și manuale pentru lucrătorii în teren, campanii de recrutare și recensământ, formulare, chestionare, procesare date, condiții și interpretări de date.

Articolul este accesibil [aici](#).

Maria Alina Asavei: Artistic memory and Roma women’s history through an intersectional lens: The Giuvlipen Theater

Publicat în volumul 2019 al revistei *European Journal of Women's Studies*, articolul se centrează pe abilitatea memoriei culturale (artistice) de a pune în lumină nedreptățile din trecut și din prezent prin practicile artistice și politice ale unor actrițe profesioniste de etnie romă din cadrul Teatrului Independent "Giuvlipen" din București. Fondatorii acestui teatru, axat pe activitatea femeilor rome, au inventat cuvântul 'Giuvlipen' - care înseamnă "feminism" în limba Romani - pentru că nu a existat vreun cuvânt care să cuprindă atât formele de opresie la care sunt supuse femeile rome cât și politica de conștientizare afirmată în mod performativ. Prin lentila feminismului intersecțional, argumentul principal al acestui articol se referă la faptul că performanțele artistice sau prezentările puse în scenă pot întări conștientizarea riscului dublu la care femeile rome sunt expuse (adică atât ca femei cât și ca membri ai unei minorități discriminate).

Articolul este accesibil [aici](#).

Breazu Petre – David Machin: Racism toward the Roma through the affordances of Facebook: bonding, laughter and spite

Publicat în volumul 4 din 2019 al revistei *Discourse & Society*, articolul prezintă o analiză critică multimodală de discurs (MCDA) a unei pagini de Facebook românești unde s-au făcut comentarii la o știre audiovizuală care a vizat în mod clar ridiculizarea unei nunți desfășurate într-o comunitate de romi. Raportându-se la discursurile răspândite care îi reprezintă pe romi ca fiind criminali, needucați, imorali, murdari și neasimilați la societatea majoritară, analiza a 1500 comentarii făcute la această postare oferă posibilitatea de a identifica care sunt aceste discursuri. Autorii arată că posibilitățile de relaționare permise de Facebook favorizează un amestec de umor, frustrare, rasism extrem și violență sexuală prin faptul că cei care postează se distrează, formează legături între ei și îi apelează în mod deschis pe romi și pe ceilalți care sunt clasificați ca făcând parte din conspirația împotriva românilor obișnuiți. Autorii argumentează faptul că aceste noi pattern-uri de reprezentare a romilor sunt legate de ideologia populistă de extremă dreaptă, atât din Europa cât și dincolo de vechiul continent. Articolul este accesibil [aici](#).

Zeke: The Magazine of Global Documentary

Numărul de primăvară al revistei dedicate filmului documentar se centrază pe imaginea romilor într-un cadru divers: atât din punct de vedere istorico-geografic, cât și reflectând asupra problematicii sociale. Versiunea online a acestui număr poate fi accesată [aici](#).

▪ simpozioane, conferințe, mese rotunde, workshopuri

Al șaselea Congres European de Istoria Lumii și Istorie Globală (Sixth European Congress on World and Global History Minorities, Cultures of Integration, and Patterns of Exclusion)

Conferința organizată de rețeaua ENIUGH (European Network in Universal and Global History) are ca temă principală minoritățile, culturi de integrare și pattern-uri de excluziune. Organizatorii au ca și obiect stimularea și discutarea cercetărilor minorităților, procesele minoritare din trecut și din prezent, respectiv rezistența pe care acestea o impun dintr-o perspectivă globală. Prin analiza diferitelor concepte referitoare la minoritate și poziții minoritare, practici și narative de incluziune, apartenență și excluziune organizatorii caută lucrări care să atingă atât problematicile transnaționale și transregionale, cât și perspective comparative. Prin expunerea și provocarea mecanismelor și a politicilor de marginalizare și de excluziune în relație cu culturi de integrare din trecut și din prezent conferința va avea în vedere reflexia pe bazele normative ale societăților atât în perspectivă istorică cât și pe plan contemporan.

Evenimentul va avea loc între 25-28 iunie 2020, la Turku, Finlanda. Termenul-limită pentru depunerea aplicațiilor: 15 iulie 2019.

Mai multe detalii despre această conferință găsiți [aici](#).

▪ anunțuri

Bursa de cercetare Romani Rose

Centrul de Cercetare Anti-Roma din cadrul Departamentului de Istorie al Universității din Heidelberg, Germania, anunță bursa de cercetare Romani Rose începând cu data de 1 octombrie 2019. Bursa inițiată de către Fundația "Manfred Lautenschläger" poartă numele domnului Romani Rose, președintele Consiliul Central al Sinti și Roma din Germania, astfel fiind onorat devotamentul lui îndelungat față de drepturile omului și civile. Bursa de cercetare poate avea două forme, în funcție de interesul applicantului: bursă de doctorat timp de 12 luni pentru completarea studiilor doctorale, și bursă postdoctorală timp de 8 luni pentru dezvoltarea carierei în domeniu. Termenul-limită pentru trimiterea aplicațiilor: 30 iunie 2019. Mai multe detalii despre anunț găsiți [aici](#).

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Scopul proiectului este colectarea și difuzarea informațiilor despre lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din această arie.

noutăți

În cercetarea minorităților naționale din România
aprilie - mai 2019

Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea buletinului informativ sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro

Abonați-vă la buletinele informative ISPMN [aici](#).